

India, gorabidean dagoen ekonomia-aren krisia

Asha-Kiran

Indiari buruz hitz egitean, maiz esaten da gorabidean dagoen herrialdea dela eta hango ekonomia arrakastatsua etengabe hazten ari dela.

Indiako errealitatea hobeto ezagutu behar da, ordea, eta hazkundearen zenbaki soilen atzean dauden biztanle ahulenen egoera zehatzago aztertu.

Indiako zenbait herritar mendebaldean gizaspikotzat jotzen diren kondizioetan bizi dira, edo, hobeto esanda, bizirauten dute. Besteak beste, baliabide urriko hurrek eta emakumeek osatzen dituzten biztanle-taldeek dute gizarte-erreformen premia handiena, edozein dela ere esparrua: gobernu, kultura, gizarte, familia.

375 milioi haur baino gehiago daude Indian, munduko beste edozein herrialdetan baino gehiago. Nahiz eta Indiak konpromisoa hartu duen haurren oinarritzko eskubideak bermatzeko, Estatuak oraindik ere ez du nahikoa baliabide ematen haurren biziraupen eta osasun premiei, heziketari, garapenari eta babesari aurre egiteko. Hurrekiko konpromiso legal eta politikoen eta globalizazio prozesuaren ondorioen artean kateaturik dago haurren eskubideen auzia.

Estatuak sistematikoki murriztu du alor sozialari ematen dion babesa, eta pobrezia-aren atalasearen azpitik bizi dira 360 milioi lagun

–biztanleriaren %36–. Atalase horren azpitik bizi diren %73 emakumeak eta haurrak direla jotzen da. Esparru sozialean egindako murrizketek, beraz, zuzenean eragiten dute haurren bizitzetan. Elikagaien erreserbak dauden arren, 75 milioi haur baino gehiagok elikadura-gabezia pairatzen dute, banaketa publikorako sistema kentzeaz gain bidezko banaketa-sistematik ezartzen ez delako.

Bestalde, faktore sozioekonomikoak ere aintzat hartu behar dira. Neskak mutilak baino gutxiago balioesten dira Indian, eta eskubide, aukera eta onura gutxiago dituzte haurtzaroan. Mutilari ematen zaio lehentasuna familiaren eta komunitatearen baliabideak ematerakoan. Elikadurari eta osasunari dagokienez ere neskak baztertuak izaten dira.

Haurrak izan ohi dira lan-merkatuko helburu nagusi, helduena baino askoz soldata txikiago baten truke kontratatzen baitituzte. Haur asko hiru urte baino ez dituztela hasten dira lanean.

Haur izatea zer den ez dago argi

Haurraren Eskubideei buruzko Hitzarmenaren arabera (Indiak berretsi zuen konbentzioa), 18 urtetik beherako pertsonak dira haurrak. Hala ere, adingabearen hainbat definizio daude Indian. Indiako erroldak 14 urtetik beherako adingabeak hartzen ditu haurtzat. Baina zientzialari sozialek 15 urtetik 19ra arteko neskak ere haurtzat jotzen

dituzte datu demografikoetan. Adin nagusitasunari buruzko legearen arabera, 18 urteko emakumeak eta 21 urteko gizonak dira adinez nagusiak. Bestalde, Kode Penalak 16 urteko adina ezartzen du neskentzat sexu-harremanak onartzeko, eta adinik ez du zehazten mutilentzat. Legeetan adin ezberdinak zehazteak nahastu egiten dute adingabearen definizioa bera.

Adingabeekiko politika

1989ko azaroaren 20an, NBEko Batzar Nagusiak Haurraren Eskubideei buruzko Hitzarmena adostu zuen. Indiak 1992an berretsi zuen hitzarmena. Halaber, bost urteko planak ezartzen dira Indian, eta hasieran helburua haurrei oinarrizko zerbitzuak ematea besterik ez bazen ere, egun asko aldatu da ikuspegia, eta kontuan hartzen dira haurren garapena lortzeko eta haien ongizatea areagotzeko gizarte-laguntza ematea, lurralde-eremua zabaltzea, haurren garapenerako zerbitzuak aberastea, komunitatea defendatuz, mobilizatuz eta sendotuz giza garapena lortzea eta haur guztiak ongizatea lortzeko konpromisoa. Lege, politika eta konpromisoak gorabehera, ordea, Indiako haurren benetakako egoera oso larria da heziketari, osasunari, haur txikien arretari eta babesari dagokienez.

Osasun arreta

Denborak aurrera egin ahala, hobera egin du Indiako haurren osasun-egoerak. Hala ere, bi milioi haur hiltzen dira urtero, 1960. urtean adina haur, ia-ia.

Gobernuak onartzen du erronka eskerga dela 375 milioi haurri osasun-laguntza ematea, batez ere horien herena pobrezia eta bazterkeria kondizio larrietan bizi delako.

Haur txikien zaintza

Haurraren lehen sei urteek berebiziko garrantzia dute. Urte horietan gertatzen da haurraren gorputz, adimen, hizkuntz eta gizarte garapen handiena. Ezinbestekoa da haur txikien zaintzan eta heziketan inbertitzea.

Haur txikien arretan eta heziketan inbertituz gero, amaren arreta osoa eskaintzan da, bai eta diru-laguntzak ere hainbat esparrutan: haurtzaindegiak, elikadura, immunizazioa, osasun-arreta, eskolaurreko heziketa, babesak eta haur-zaintzarako zerbitzuak, neskek anaia gazteagoak zaindu behar ez izateko eta heziketa eskuratu ahal izateko.

Gaur egun Indian 800.000 haurtzaindegi behar direla jotzen da, baina 14.925 haurtzaindegi baino ez daude. Beraz, hutsunea handia da.

Heziketa eta garapena

Haurraren Eskubideei buruzko Hitzarmenak ezartzen duenez, estatu batek aitortu beharra dauka haurrek heziketa jasotzeko duten eskubidea. Hori lortzeko, oinarrizkoak dira

aukera-berdintasuna, denentzat eskuragarria den derrigorrezko lehen hezkuntza, adingabe guztientzat eskuragarria den bigarren hezkuntza, heziketa eta lanbide informazioa eta laguntza eta eskola uzteak edo huts egiteak saihesteko neurriak hartzea.

Datu interesgarriak:

- Alfabetatu gabeko 60 milioi lagun daude herrialde horretan, 1961ean baino gehiago.
- Haurren %65 baino ez da iristen 5. mailara, eta lehen hezkuntza gainditzeko dutenetako askok ezin dute ez irakurri, ez idatzi.
- Haurren %54k lehen hezkuntza bukatu aurretik uzten dute eskola. Haietatik %51 mutilak dira, eta %59, neskek.
- 1962an, BPGaren %6 hezkuntzara bideratzeko gomendatu zitzaion Indiari. Lau hamarkada igaro dira, eta hezkuntzari %3,5 baino ez zaio esleitzen.
- Lehen hezkuntzako eskolen %12k irakasle bakar bat dute, eta %60k itoginak dituzte sabaian.
- Irakasleen %25 baino ez dira egoten beren lanpostuetan.

Babesa eta eskubideak

Zenbait haurrek, haien gizarte eta ekonomia maila dela, buru- nahiz gorputz-egoera dela, desabantaila handiak dituzte. Gobernuak aitortu du arreta "arina" eman zaiela egoera larrian dauden haurren premia eta eskubideei, haurren beste oinarritzko behar batzuen asetze mailaren aldean. Egoera larrian dauden haurrei buruzko datu fidagarri gutxi egotea ere traba bat da zerbitzuak emateko.

Haurren lana

Munduko haur langileen kopuru handiena Indian dago. Haurren lanari buruzko kalkuluei dagokionez, 11,3 milioi (1991ko errolda) eta 23,2 milioi (Lanaren Nazioarteko Erakundearen arabera) artekoa da haur langileen kopurua. Gobernuak onartzen du 2 milioi haur inguru ari direla industria arriskutsuetan lanean. Ofizialak ez diren beste zenbait iturriren arabera, 100 milioi haur inguruk egiten du lan herrialde horretan.

Lanaren Nazio Erakundearen arabera, 74,4 bat milioi haurrek ez dute eskolan izenik eman, eta lan merkatuan ere ez dute jarduten modu ofizialean. Haur horiek guztiak langileak izan daitezke. Eskolara joaten diren haurren %45 ere langileak izan daitezke.

Kaleko haurrak

Kale gorrian bizi diren haurren kopuruari dagokionez, herrialde "irabazlea" dugu India. Haur horiek miseria, ardurarik eza, tratu txarrak eta esplotazioa pairatzen dituzte. Hiriguneetako kaleetan 11 milioi haur daudela jotzen da. Haietatik 420.000 Indiako sei hiri handienetan bizi dira. Gobernuak eta gobernuz kanpoko erakundeek programak abiatu dituzten arren, miseriak ez du behera egin.

Langile ibiltarien seme-alabak

Langile horien seme-alabek ez dute osasun, elikadura edo hezkuntza zerbitzurik jasotzen. Eguneko arretarako guneen kopurua oso txikia da. Haurtzaindegien Nazio Funtzak (1994an sortu zuen Emakumearen eta Haurraren Departamentuak) laguntza ematen die boluntario-erakundeek, emakume langileen seme-alabentzako haurtzaindegiak eraiki eta antolatzen.

Haurren prostituzioa

Haurren prostituzioak gora egin du, denborak aurrera egin ahala. Indiako gobernuaren arabera, 400.000 haur daude egoera horretan. UNICEFen arabera, prostituten ia %15ek 15 urte bete aurretik ekiten dio prostituzioari, eta %25ek 15-18 urte bitarte dutenean. Haur prostituta ugari prostituten alabak dira.

Gainera, bortxaketen biktima diren lau nesketatik hiru adingabeak izaten dira. Azken hamar urteotan, 16 urtetik beherako adingabeek jasan dituzte bortxak guztien %25. Intzestu-bortxaketa izaten da sexu-erasorik ohikoena.

Haur desgaituak

10 haurretatik 1 ezgaitasun fisiko, mental edo sensorial batekin jaiotzen dela jotzen du gobernuak. Hortaz, Indian 12 milioi haur desgaitu egon litezke. Desgaitasunen %75i aurrea har dakiekeela jotzen da.

Erakunde ofizialen arabera, haur desgaituen %1ek baino ez du heziketarik jasotzen.

Tamalez, oraindik ere gizarteak epeltasunez egiten dio aurre desgaitasunari; gehienez ere, errukia sentitu ohi da alde batetik, eta biguina bestetik. Desgaitasuna gizarte ongizatearen zati da oraindik, eta, "eskubideen" alorrean sartzeko ekimenak badiren arren, bide luzea dago egiteko.

Emakumearen egoera latza

Itxura batean emakumea gizonaren parekoa dela onartu eta giza eskubideen inguruko lege eta berme ugari dauden arren, izugarri zabaldu da emakumeen aurkako indarkeria. Emakumeen aurkako indarkeria egoteaz gain, aitzaki maltzurrekin erabiltzen da, fedearen, komunitatearen edo garapenaren izenean.

Indiako Erregistro Kriminalen Nazio Bulegoan honako delitu hauek zehazten dira:

- 3 minutuan behin, emakumeen aurkako delitu 1.
- 15 minutuan behin, abusu kasu 1.
- 53 minutuan behin, sexu-eraso 1.
- 23 minutuan behin, bahiketa kasu 1.
- 29 minutuan behin, bortxaketa 1.

Zifra horiek berez dira lazgarriak, baina are arriskutsuagoa da Estatuak aintzat ez hartzea emakumeen aurkako indarkeria. Izan ere, familia barruko esparru pribatuan gertatzen den gora-beheratzat dauka, eta, garrantzi "publikorik" ez duenez, ez omen du Estatuaren esku-hartzerik merezi.

Emakumeen aurkako indarkeriak forma ugari hartzen ditu: ezkonsariekin lotutako hilketak, kontsumismoaren hazkundeak eta emakumearen gutxiespenak eraginda; emakumezko umekien hilketa, ugalketa teknologia berriek bultzatua; nekaritzaren industrializazio-prozesuan emakumeen bizibideak suntsitzea; merkatu korporatiboetako tailerretan emakumeak esplotatzea.

Estatuak bultzatzen duen politika ekonomiko berriarekin areagotu egin da emakumeen aurkako indarkeria, edozein dela ere indarkeria-mota.

Beraz, Estatu herritarren eskubideen babesle eta zaintzaile izan ordez, bortxatzaile nagusia bilakatu da, bai indarkeria erabiltzen duelako, bai indarkeria ezabatzeko ez duelako. Emakumeei eskubide gehiago ematen ari zaizkie alde batetik, eta, bestetik, sortzen ari diren kondizioek ahulago uzten dituzte, eta gero eta erasotuagoak.

Bestalde, Indiako gizarteak aurreiritzi ugari ditu generoari dagokionez, eta askotan emakumeak berak dira bazterkeria bultzatzen dutenak. Familia genero-bazterkeria egoteak arazo handiagoak, nazio-arazoak, ekartzen ditu gerora.

Estatuak lagundu eta babestu egin beharko lituzke emakumeak kultura-aldaketa zail horren prozesuan.

ASHA-KIRAN FUNDAZIOA: urrats txiki bat berdintasuna eta justizia lortzeko bidean

Asha-Kiran fundazioko kideen helburua da Pune (India) hiriko haur, gazte eta helduek beren bizitza eta zoriontsu izateko gaitasuna garatu ahal izatea, berezkoak baititu gizakiak elementu horiek. Eta helburu hori lortzeko ezinbestekoak diren maitasuna, zaintza, babesa, segurtasuna eta beren ingurune sozialean parte hartzeko aukerak ematen zaizkie.

Xede nagusia lortzeko, hiru proiektu ezarri ditugu: Yashodhara Harrera Etxea, Haur Ibiltarientzako Eguneko Zentroak eta Hadapsar auzoko (Pune) Komunitatea Garatzeko Proiektua.

Asha-Kiranen, denok gara boluntarioak. bazkideengandik, aitabitxi eta amabitxiengandik, dirua biltzeko jardueretatik eta unean uneko dohaintzetatik eskuratzen ditugu gure ekimenak gauzatzeko funtsak.

Lanean jarraitzen dugu, haurrentzako mundu egoki baten alde.

Lan honetan lagundu nahi baduzu, ongi etorri. Zure zain gaude.

